

Historia ya Falsafa

48 Hume kuhusu Dini na Maadili

Na Dkt. Arthur Holmes wa Chuo cha Wheaton

Acha nianze kwa kutaja kwamba kazi zake mbili kuu zinazoshughulikia masuala ya kidini ni Dialogues Concerning Natural Religion na A Natural History of Religion. Majadiliano hayo yanahusu theolojia ya asili, uwezekano wa hoja za kawaida za kuwepo kwa Mungu, ontolojia, kosmolojia, na teleolojia. Na kitu hicho kinaundwa katika mfumo wa mazungumzo yenye wahusika watatu ambao wanawakilisha, bila shaka, misimamo mitatu tofauti, mmoja wao akiwa na shaka kidogo, mmoja wao akiwa Lockean, na mmoja akiwa kama fumbo la Plato.

Na kwa hivyo, unapata aina ya mjadala mkali sana. Sitaki kuingia katika maelezo ya hoja. Kuna maoni fulani kuhusu hilo katika Stumpf, na unaweza kulichunguza kwa undani zaidi ikiwa unataka katika Coblestone .

Nadhani inahitaji kusemwa kwamba huu ni ukosoaji kamili wa madai ya theolojia ya asili, ukosoaji wa hoja kama hizo. Hakuna pingamizi za kitheolojia za kufanya hivyo kwa njia hiyo. Pingamizi ni kwamba hoja hazifanyi kazi.

Mawazo hayatoi hitimisho kimantiki. Na tangu siku za Hume hadi sasa, nadhani ni sawa kusema kwamba kumekuwa na falsafa kuu ya dini ambayo imekubaliana na dai hilo, kwamba hoja hizo hazijakamilika vya kutosha, hazina hitimisho, haziko wazi vya kutosha kuthibitisha kuwepo kwa chanzo cha kwanza, mbunifu mwenye mantiki, mwema sana, na kadhalika. Sasa hiyo haimaanishi kwamba hoja hizo hazina uzito wowote.

Kwa kweli, Hume mwenyewe, katika sehemu ya mwisho ya mazungumzo, anakubali kwamba ndiyo, yana uzito mkubwa, na anaonekana kufikiria kwamba msimamo wa Cleanthes ndio anaokubali zaidi. Kwa sababu ya aina ya hisia, na hisia ni neno katika maana ya kiufundi ya Hume, kwa sababu ya hisia kwamba mpangilio wa asili, utabiri, na kadhalika , Kwa hivyo, kutoka kwa mtazamo wa kimantiki na kimantiki, ingawa kesi hiyo si wazi kabisa, haijakamilika kimantiki, haijaonyeshwa, hatuna ujuzi wa kuonyesha Mungu, kama Locke alivyosema, lakini inaonekana kuna kitu hapo ambacho kinaweza kuamsha imani .

Sasa, mazungumzo yanahusu mantiki ya imani. Lakini historia ya asili ya dini inahusu saikolojia ya imani. Na ukitaka, unaweza kuona uhusiano kati ya hizo mbili kama ulivyoanzishwa katika sehemu ya kwanza ya Uchunguzi Kuhusu Uelewa wa Binadamu, ambapo anatofautisha kati ya falsafa isiyoeleweka, pamoja na jaribio lake la uthibitisho wa kimantiki, na falsafa ya vitendo, aina ya mambo ambayo watu huishi kwayo, unaona.

Na anakusudia hili liwakilishwe na tofauti kati ya hoja za kimantiki za theolojia ya asili na msingi wa kisaikolojia wa imani, ambao anauendeleza katika historia ya asili. Na kama vile katika sehemu ya kwanza ya Uchunguzi, anasema kwamba tunachohitaji kweli ni mchanganyiko wa hizo mbili, kwa hivyo anaonekana kusema kuhusu mambo muhimu kidini. Angalia nilichosema kuhusu hitimisho la mazungumzo.

Wanashughulikia mantiki ya hoja, lakini mwishowe, anaonekana kuvutia saikolojia ya imani, unaona. Aina ya mantiki inakusaidia kuelewa wazi msimamo wako, ingawa kulazimishwa kisaikolojia kunakohusika katika imani hakutokani na mantiki. Kunatoka kwingineko.

Kwa hivyo historia ya asili ya dini inashughulika na mambo ya kisaikolojia yanayochangia imani. Ana mtazamo kwamba imani ya Mungu mmoja iliibuka kihistoria kutokana na ushirikina wa awali, imani katika mungu mmoja iliibuka kutokana na imani ya awali katika miungu mingi. Na hilo, nadhani, ni kwa sababu anaona ushirikina kuwa rahisi kuelezea.

Kwa upande wa ukuaji wa kisaikolojia wa asili. Kwa sababu baada ya yote, kama wanadamu, tuna mambo mengi tofauti yanayofanana katika maisha yetu yote. Tunahitaji kula.

Tunahitaji chakula. Tunahitaji aina fulani ya usalama, amani, na kadhalika. Ili tuwe na hisia, vipimo, na maeneo mbalimbali ya maisha ya kihisia.

Na kuna vipengele vya uzoefu wetu ndani ya ulimwengu wa asili ambavyo kwa hivyo, vinaweza kuacha hisia, hisia. Hisia zinazosababisha wazo la chanzo, kiumbe, anayefanya hivi. Na hivyo aina mbalimbali za wasiwasi kama huo, hisia kama hizo, aina mbalimbali za miungu.

Ushirikina ni maendeleo ya kisaikolojia ya asili. Hata hivyo, Uungu mmoja hujitokeza tu wakati mantiki na tafakari inapoanza kutumika. Na kutafakari juu ya miungu mingi na kadhalika kunaonekana kusababisha maswali yasiyojibiwa, matatizo yanayowezekana.

Kwa sababu kwa kutafakari, tunatambua kwamba asili ina kitu cha umoja uliopangwa. Kwa kutafakari, tunatambua hili. Na kwa hivyo tunakuja kufikiria mtu akiwa nyuma ya umoja uliopangwa.

Unajua, hiyo ndiyo aina ya mawazo ambayo kabla ya Socrates walipitia katika metafizikia. Kwa nini kuna moja ya mwisho badala ya nyingi? Kwa hivyo anaona kwamba katika mazungumzo, kwa upande mwingine, hoja ya kiteolojia inafikia kuzungumzia umoja wa vitu uliopangwa. Jibu ambalo Hume anaanzisha kupitia mmoja wa wahusika wengine ni, lakini ni wazo letu la umoja unaohusika.

Tunajuaje kwamba kuna umoja huo halisi? Ni sisi tunaochanganya mawazo mbalimbali rahisi katika wazo changamano na kupata ulimwengu uliunganishwa, unaona. Lakini ingawa kimantiki huwezi kuthibitisha umoja wa ulimwengu uliopangwa, unajua tu umoja uliopangwa wa wazo lako kuhusu ulimwengu. Mawazo changamano sio mawazo ya asili.

Ingawa ndivyo ilivyo, kisaikolojia bado ni ukweli kwamba kutafakari hilo kunatuelekeza kutoka, na ipasavyo, kwenye maendeleo hayo ya kihistoria. Anahisi kwamba Uungu mmoja ni dhana tu ya kimantiki, dhana ya kubahatisha. Ya dini ya asili inayotokana na theolojia ya asili.

Kwa maana hiyo, imani ya Mungu Mmoja haitaathiri mawazo na kutoa hisia hizo, hisia, na kwa hivyo imani ya Mungu Mmoja inaweza kutoa nafasi kwa aina fulani ya imani ya ushirikina. Sasa, kihistoria, unawezaje kupata imani ya ushirikina baada ya imani ya Mungu Mmoja? Naam, anapendekeza kwamba mafunzo ya kisaikolojia yangeongoza hapo. Nadhani kwa kweli kile tulichonacho ni imani ya Mungu Mmoja kwani inapoteza nguvu zake, na kusababisha kile ambacho ningekiita imani ya kidunia.

Hiyo ni kusema, jamii isiyo ya kidunia ambayo ina miungu yake. Ni mungu wa pesa, ni mungu wa ngono, ni mungu wa nguvu, unaona. Kitu kama hicho, upotevu wa mtazamo wowote wa ulimwengu uliunganishwa.

Lakini katika historia, ukweli ni kwamba ingawa dini ya asili haiwezi kuamsha maisha kwa muda mrefu, kinachohitajika ni kwamba kuwe na maelezo ya kihistoria ya Mungu huyo mmoja anayefanya kazi katika historia. Hume anasema hivyo. Na ni wazi, anarejelea hadithi ya Kikristo ya Mungu anayefanya kazi katika historia na Utu.

Kwa hivyo hoja yake ni kwamba imani ya kidini huzalishwa na mambo yanayotokea katika uzoefu wa mwanadamu kihistoria na katika uzoefu wa kila mtu ambayo huamsha hisia, hisia zinazosababisha mawazo kuhusu chanzo cha kinachotokea. Kwa hivyo, maelezo ya kisaikolojia ya imani ya kidini. Katika mchakato wa yote hayo, kile ambacho Hume amefanya kwa ajili ya historia ya mawazo, historia ya dini imekuwa ikifanya kazi nacho kwa miaka 200 iliyopita.

Yaani, wasiwasi ni kujenga upya hoja za kitheisti ambazo kwa kweli ni halali. Jaribio la kujenga upya hoja za kitheististi. Majadiliano kuhusu aina ya Mungu ambayo theolojia ya asili inaelekeza.

Tatizo la uovu ni kubwa zaidi kuliko hapo awali. Kwa sababu moja ya pingamizi la Hume kwa hoja ya tereolojia, akibishana kutokana na kusudi la asili, ni kwamba uovu unawakilisha dis-teleolojia, ukosefu wa mpangilio, au angalau ukosefu wa kusudi linaloonekana. Na hivyo tatizo la uovu likazidi kuzingatiwa.

Uhusiano kati ya sababu na hisia katika dini. Ni wazi, swali muhimu. Na hilo linajumuisha swali la thamani ya ushahidi wa uzoefu wa kidini.

Kubishana kutokana na uzoefu wa kidini. Na hatimaye, swali la uhusiano kati ya dini na maadili. Kwa sababu anasema kwamba dini huwa inageuza mawazo ya watu kutoka kwa masuala ya maadili na kijamii.

Matokeo ya kimaadili ya imani ya kidini hayafanani hata kidogo. Hasemi kwamba hakuna, lakini hayafanani vya kutosha. Na swali la aina hiyo limesababisha majaribio ya hoja za kimaadili za kuwepo kwa Mungu.

Hoja za maadili kuhusu kuwepo kwa Mungu. Kwa hivyo ajenda nzima, kwa kweli, unayoiingia katika kozi ya falsafa ya dini, kwa kweli ni ajenda inayotokana na mazungumzo ya Hume. Jambo kuu ni kwamba mengi ya haya yalichukuliwa kuwa ya kawaida kama yalivyoshughulikiwa na mila ya kitaaluma.

Hilo lilirudisha yote polepole kama yalivyohitaji umakini mpya. Sasa, maendeleo mapya katika falsafa ya dini yalichochewa na Hume. Lakini usiseme Hume tu, lazima useme Hume na Kant.

Kama tutakavyoona katika wiki mbili au tatu zijazo. Kwa sababu kufikia wakati Kant anapomaliza kukosoa kwake kwa sababu safi, yeye pia ametoa ukosoaji mkubwa wa ushahidi wa kimantiki, ushahidi wa kimantiki wa kuwepo kwa Mungu. Na yeye pia anahisi kwamba imani ya kidini inategemea kitu kingine isipokuwa ushahidi wa kimantiki.

Na anapomaliza kuandika maandishi yake kuhusu maadili, ametupa hoja ya kimaadili kuhusu kuwepo kwa Mungu. Na anapomaliza kuandika maandishi yake kuhusu urembo na uzuri wa asili, ametupa hoja ya urembo kuhusu kuwepo kwa Mungu, lakini si uthibitisho wa kimantiki. Anachofanya ni kitu kisicho na uthibitisho.

Kimsingi, anasema kwamba njia pekee ya kuelezea matukio ya kimaadili na urembo ni kupitia dhana kwamba Mungu yupo. Kwa maneno mengine, unahitaji uungu na mtazamo wa ulimwengu wa uungu ili kutoa maelezo ya kutosha ya uzoefu wa kimaadili na urembo. Lakini tutaona hilo tunapomfikia Immanuel Kant.

Kwa hivyo acha nisimame hapo na kuona kama kuna mambo katika hili unayotaka kuyarusha kwa muda kidogo. Ndiyo, Troy. Nilikuwa najiuliza uliposema kwamba imani ya Mungu mmoja inakua na kuwa imani ya ushirikina.

Je, alikuwa akiangalia Ukristo kihistoria na kusema ulitoka kwenye imani kali za Kiyahudi za umonaki? Hadi Utatu kama aina ya ushirikina. Naam, na labda maendeleo ya sanamu na watakatifu. Au ilikuwa ni kisaikolojia tu? Naam, unajua, ningelazimika kuangalia mara mbili maandishi ya kitu hicho ili kuhakikisha.

Sikumbuki hilo ndani yake. Kwa hivyo kama ningekuwa najibu kwa kujificha, ningesema hapana, hii ni dhana tu kutoka kwa maelezo yake ya kisaikolojia kuhusu kuibuka kwa ushirikina kwanza. Lakini wacha niangalie maandishi hayo na nirudi kwako.

Nilikuwa nataka kuisoma tena Jumatatu asubuhi kwa kusudi lingine. Hata hivyo, wacha niongeze jambo hili lingine. Ukimfikia Hegel, ambaye hakika si mtaalamu wa empiric kama Hume.

Ajenda yake ni tofauti sana na ya Hume. Hegel anaona mjadala wa kihistoria ukifanya kazi katika historia ya dini. Tasnifu, kinyume cha nadharia, usanisi.

Ambapo nadharia ni ushirikina, kinyume chake ni upantheisti, na usanisi, ambao ni aina ya juu zaidi ya ukweli, ni Utatu. Ndiyo, sehemu ya hilo, lakini Utatu, watatu katika mmoja, mmoja katika watatu. Kwa hivyo swali la maendeleo ya kihistoria ya dini hakika ni moja kwa moja katika kipindi hiki cha jumla, mwishoni mwa karne ya 18, mwanzoni mwa karne ya 19, karibu 1800.

Na Hume, nadhani kwa njia kubwa, ana mchango mkubwa katika kuchochea uchunguzi katika historia ya dini, ambayo hapo awali haikuwa ya kuvutia. Historia kwa ujumla haikuwa ya kuvutia kabla ya yapata mwaka 1800. Ni sehemu tu ya kile wanachokiita barua nzuri, uandishi mzuri.

Mbinu ya kihistoria kama sayansi ilianza kuendelezwa karibu mwaka wa 1800. Kwa kweli, Hume mwenyewe aliandika historia ya Uingereza, ambayo inasemekana kuhusisha mbinu za kihistoria ambazo kwa nguvu zake Hume anaweza kuitwa mmoja wa wanafikra wakubwa wa kihistoria wa kwanza. Mwanzo wa historia kama sayansi.

Kwa hivyo, sawa. Sasa, mtu mwingine. David.

Je, hakuna sehemu, ingawa hatuwezi kujua uhusiano wa sababu kwa hakika, bado tunaweza kuhitimisha mambo kuhusu asili ya Mungu, kwa sababu tunapoangalia mambo mengine katika uzoefu wetu, tunaona hilo kwa mfano. Ndiyo, nadhani hilo liko katika sehemu inayoitwa On a Personal Providence. Ambayo inamhusu Mungu.

Ndiyo, na nadhani hiyo ni aina ile ile ya mawazo unayopata katika mazungumzo. Sasa, anaposema infer, haimaanishi kuonyesha kimantiki. Kwa kweli, mapema zaidi anapozungumzia ukweli kwamba tunapata miunganiko isiyobadilika na kwa namna fulani au nyingine kuhitimisha kwamba kuna muunganisho muhimu.

Na tayari amesema hakuna hatua ya kimantiki inayohusika. Anatumia neno infer kwa mpito huo. Infer katika miktadha hiyo inaonekana kumaanisha hatua ambayo akili huchukua, ambayo inaweza isiwe hatua ya kimantiki.

Kwa hivyo nadhani ndivyo ilivyo katika jambo hilo kuhusu maongozi maalum. Unaposema kwamba watu baada ya wanadamu, katika falsafa ya dini, unaposema kwamba wanashughulikia masuala ya kina, wanajaribu kuthibitisha uhakika katika hoja hizi? Inatofautiana. Kuna baadhi ya watu wanaojaribu kutoa uhakika wa kuonyesha, kama Locke angeuita.

Kwa ujumla zaidi, mvuto ni kwa uwezekano, jambo linalowaweka katika kambi ya ushahidi. Uwezekano ni uzito wa ushahidi. Na mengi inategemea epistemolojia ambayo wanafanya kazi nayo.

Sasa utasoma kuhusu Thomas Reid wiki ijayo, mwanahalisi wa Uskoti. Reid anakataa kabisa nadharia ya mawazo na hisia. Anakataa biashara nzima ya ujuzi wa uwakilishi.

Tuna ufahamu wa moja kwa moja wa miili ya kimwili. Unaona? Ambayo ina maana kwamba hubishani kutokana na wazo la ulimwengu uliopangwa. Unabishana kutokana na ulimwengu uliopangwa.

Unaona? Na kwa hivyo, anaweza kuwa na mtazamo chanya zaidi kuhusu matokeo ya hilo. Sasa, ingawa Reid alitoa mihadhara kuhusu theolojia ya asili, hakufanya kazi nyingi katika eneo hilo. Lakini mila hiyo ya uhalisia ya Uskoti iliwaathiri watu wengi waliofanya hivyo.

Kulikuwa na mwanatheolojia wa Uskoti aliyeitwa Robert Flint katika karne ya 19, mwenye ushawishi mkubwa. Kitabu chake, *Theism*, kilitumika sana hata miaka 50 iliyopita. Unaweza kukiangalia kwenye maktaba ukipenda.

Na mwanatheolojia wa Princeton, Charles Hodge, ambaye theolojia yake ya kimfumo bado inasomwa kuanzia yapata miaka ya 1860. Mfumo wa kifalsafa anaoutumia ni uhalisia wa Uskoti. Na kwa hivyo, kama unavyotarajia kwa mwanatheolojia wa Uskoti, ana maoni chanya zaidi kuhusu hoja za kitheisti kuliko mtu mwenye nadharia ya John Locke au nadharia ya mawazo ya David Hume.

Wanafikiri wana uhakika wa kuanzia. Kwa hivyo hutofautiana na mila hiyo. Na nadhani ni mila ya uhalisia ya Uskoti, inayowakilishwa labda na Charles Hodge, lakini wengine waliokuja Amerika, ambayo iliunda utetezi wa kiinjili wa Marekani unaolenga hoja za kuwepo kwa Mungu.

Sasa kuna aina nyingine za mila na uombaji msamaha wa Marekani. Lakini ilitokana na mwitikio huo dhidi ya Hume kwa upande wa wanahalisi wa Uskoti. Na baadhi yenu mnajua kwamba Mark Knoll katika idara ya historia amefanya utafiti wa kihistoria na kuchapisha kila aina kuhusu ushawishi wa uhalisia wa Uskoti kwenye uinjilisti wa Marekani.

Insha nyingi. Sina uhakika kama ana kitabu kuhusu mada hiyo, lakini ana sehemu za vitabu kuhusu mada hiyo. Kwa hivyo ukifanya kazi na Mark Knoll, sawa, utaelewa hilo.

Kwa bahati mbaya, rais wa Chuo cha Wheaton, J. Oliver Buswell, ambaye alikuwa rais, hebu tuone, katika miaka ya 30, mwanzoni mwa miaka ya 40, alikuwa mtu wa Uskoti anayeamini mambo kihalisia. Sana sana alikuwa mtu wa aina ya Charles Hodge. Sana sana.

Kwa hivyo ushawishi huo ulikuwa dhahiri hapa Wheaton. Kwa kweli, nilipokuwa mwanafunzi wa shahada ya kwanza hapa, nilisoma na mtu ambaye alikuwa mwanafunzi wa Oliver Buswell's baada ya Buswell kuondoka hapa na kufundisha katika semina. Kwa hivyo, utangulizi wangu wa kuomba msamaha chuoni ulikuwa aina ya uhalisia wa Uskoti.

Ambayo nimepotoka sana. Ndiyo? Hili ni jambo ambalo, kwa kile alichokuwa akiuliza kuhusu kile Hume alisema, nadhani lingekuwa zaidi hoja ya ulimwengu kwa ajili ya kuwepo kwa Mungu. Ilionekana kwangu, vema, katika mazungumzo haya madogo aliyokuwa akifanya na rafiki yake, Hume alisema, rafiki yake alipitia hotuba hii na kuelezea jinsi ambavyo hatungeweza kukisia kuwepo kwa Mungu au kitu chochote cha aina hiyo kutoka kwa ulimwengu wetu.

Na Hume akasema, ah , lakini kwa nini isiwe hivyo ? Kwa sababu unaona nyumba iliyojengwa nusu, unaweza kudhani kwamba kuna mjenzi mwenye akili na kwamba ataikamilisha, na hivi ndivyo ilivyo. Na rafiki yake akajibu, ndio, lakini sababu huwezi kufanya hivyo na Mungu ni kwamba tunashughulika na njia mbili tofauti hapa. Tunahamisha maarifa yetu ya kidunia kwa kitu ambacho hatujui.

Hatuna hisia zozote za kumhusisha Mungu. Na kwa hivyo kwa maana hiyo, kwa Hume kutoa jibu la rafiki huyo, iwe ni lake au la, sijui, inaonekana kwamba alisema kwamba huwezi kuhitimisha maelezo yoyote kumhusu Mungu. Lakini jibu la Hume kwa jibu la hivi karibuni la rafiki huyo lilikuwa, ingawa huenda usiwe na mawazo mengi , huwezi kuhitimisha maelezo kwa njia hiyo, lakini kwa sababu huu ni uumbaji wa kipekee au jengo la kipekee au chochote kile, hili ni jambo ambalo hatujawahi kuona hapo awali na hatuna maelezo yake, tunaweza kuhitimisha angalau muumbaji wa kipekee na maalum.

Ndiyo, sasa unaona, hiyo ingekuwa aina ya uvumi wa kimantiki ambao hufanya imani iwe ya kweli. Lakini haingekuwa na athari ya kisaikolojia ambayo ingesababisha imani kiasili. Kwa hivyo unagundua kwamba katika kuchanganya hayo mawili, anahama kutoka kwa mantiki hadi ya kisaikolojia.

Na kila kitu kinapokuwa mezani, anaonekana kurudi kwenye msingi wa kisaikolojia. Ndiyo. Sawa, hebu tugeukie maadili yake, sivyo? Na hapa, kazi mbili kuu za

kukumbuka ni, bila shaka, Treatise on Human Nature, ambayo ni kazi yake ya mapema alipokuwa na umri wa miaka ishirini.

Kitabu cha Tatu. Nadhani nilisema hapa Sehemu ya Tatu, nadhani anakiita Kitabu cha Tatu. Kitabu cha Tatu kinahusu maadili.

Na kisha, baadaye maishani, akaja na kazi fupi , zaidi katika mtindo wa uchunguzi kuhusu uelewa wa binadamu. Kazi fupi , rahisi zaidi ambayo alifikiri ilihitajika kwa sababu ya kutoelewana kote kulikuwa kumetokea kuhusu kazi ya awali. Uchunguzi Kuhusu Kanuni za Maadili.

Uchunguzi Kuhusu Kanuni za Maadili. Sasa, inaonekana kwangu, hizo mbili zinasema kitu kimoja sana. Msisitizo tofauti, labda, lakini ni sawa sana.

Na nianze kwa kutaja kwamba suala lile lile la msingi kuhusu uhusiano kati ya sababu na hisia linajitokeza katika maadili kama ilivyo katika dini na kila eneo lingine la mawazo ya Hume. Kwa kweli, hiyo ndiyo njia anayoianzisha mada hiyo katika Uchunguzi Kuhusu Kanuni za Maadili. Je, maadili yanatokana na sababu au hisia? Je, maadili yanatokana na sababu au hisia? Hilo ndilo swali.

Sasa, ili kuona anachojaribu kuelewa, aina mbili za uchunguzi zinahitajika. Kwanza, kwamba anaposema hisia, au shauku, au hisia, au anasema kwamba tunaonekana kuwa na aina ya hisia ya kimaadili, hiyo ndiyo msamiati anaotumia, anachorejelea ni hisia zinazohusiana na tafakari. Sasa, unakumbuka nadharia yake ya hisia, kwamba mawazo yote yanaibuka kama nakala au uzalishaji wa ubunifu unaopendekezwa na hisia asilia, hisia.

Ili mawazo haya, ambayo ni nakala au ambayo ni matokeo ya kumbukumbu, labda mawazo, yajulikane kwa kutafakari hali zetu za kiakili. Kwa hivyo naweza kuwa natafakari kwa njia isiyo ya moja kwa moja kuhusu mawazo yangu. Na mawazo haya yenyewe huacha mawazo, ambayo hutoa mawazo zaidi.

Unakumbuka hadithi hiyo. Sawa. Kwa hivyo anaposema kwamba atazungumzia sababu au hisia, shauku, hisia, hisia za kimaadili, kwamba hii inashughulikia hisia za kutafakari, anachozungumzia ni hisia hizi.

Ndiyo, bwana? Hisia za mawazo yaliyopita akilini mwetu kuhusiana na mambo katika uzoefu wetu. Kwa wazi basi, atatoa maelezo ya kimtazamo kuhusu asili ya imani za kimaadili, ikiwa atafuata njia hiyo. Hisia za kimaadili ni hisia za tafakari, zinazotokana na hisia za awali na mawazo ya kile kinachotokea au kinachoweza kutokea.

Sasa, hisia zinaweza kuwa shwari, shwari, au zinaweza kuwa za vurugu. Na anaendeleza tofauti hiyo katika Kitabu cha II cha Makala, ambacho kinategemea

kabisa tamaa. Shauku zinaweza kuwa shwari, au zinaweza kuwa za vurugu, ili tuwe na hisia tulivu kuhusu uzuri.

Lakini kwa upande mwingine, kuna hisia za vurugu, tamaa za vurugu, kama vile upendo na chuki, kiburi na wivu. Vurugu. Sio kwa maana kwamba zinamuumiza mtu lazima, lakini kwa maana kwamba zina nguvu, nguvu, badala ya kuridhika kwa utulivu na utulivu wa uzuri.

Sasa, hisia za vurugu zinaweza kuwa jibu la moja kwa moja kwa mawazo na hisia zinazotokea, kama vile uzoefu wa raha na maumivu unayopitia, na una hisia kuhusu hilo. Au zinaweza kuwa majibu yasiyo ya moja kwa moja. Majibu yasiyo ya moja kwa moja kwa uzoefu ambayo yamechanganywa na hisia zingine tulizonazo.

Hisia ya kiburi iliyochanganywa na uzoefu wa kile ambacho mtu amekisema kukuhusu. Na hisia inayotokana na hilo kwa hivyo ni mojawapo ya mambo haya yasiyo ya moja kwa moja, kwa sababu imechanganywa na kitu kingine. Kwa hivyo, anachofanya wakati huo katika kuuliza swali hili kuhusu kama maadili yanategemea akili au shauku ni kutumia nadharia yake ya hisia .

Shauku, hisia, hisia, hisia, ni hisia. Hisia. Ukipenda, hisia za mpangilio wa pili.

Sasa, hilo ndilo jambo la kwanza, kutoa muktadha wake. Muktadha katika mawazo yake mwenyewe. Jambo la pili ni muktadha wa kihistoria.

Muktadha wa kihistoria. Kwa sababu swali, kama maadili yanatokana na mantiki au hisia, lilikuwa suala muhimu katika majadiliano ya maadili katika siku zake. Hilo ndilo lilikuwa suala muhimu.

Bila shaka, utamaduni wa Mwangaza ulikuwa na mwelekeo wa kusema kwamba maadili yanatokana na mantiki. John Locke alisema maarifa ya maadili ni maarifa ya kuonyesha, kama vile hisabati. Ndiyo, maarifa yanahusiana na makubaliano na kutokubaliana kwa mawazo.

Kwa hivyo, ikiwa una wazo la haki ya kumiliki mali, ambalo kulingana na Locke ni haki ya asili, sio muundo bandia, ni haki ya asili, na ikiwa una wazo la wizi, basi kwa kulinganisha tu mawazo hayo mawili, unagundua kuwa kuna kutokubaliana kati yao, na unajua kwamba kwa hivyo wizi ni ukiukaji wa haki ya kumiliki mali. Na kwa hivyo, maarifa ya maadili ni uhusiano tu wa mawazo maarifa. Maarifa ya kuonyesha.

Kulingana na John Locke. Sasa, Hume hakubaliani kabisa, na hakubaliani kwa sababu hafikirii kwamba mtu yeyote katika hali ya asili, kinachojulikana, ana haki ya kumiliki mali. Unaona, anaonekana kufikiria, Locke anadhani, kwamba haki ya kumiliki mali ni kabla ya kuwepo kwa asasi yoyote ya kiraia.

Ndiyo, kwa sababu ana maadili ya sheria ya asili. Lakini Hume hakubaliani. Anakataa maadili ya sheria ya asili.

Anasema kwamba wazo la hali ya asili ni hadithi, hadithi ya kubuni. Sio tu kwamba kihistoria halipo, lakini huwezi hata kulifikiria jinsi Locke anavyolizungumzia, linahusika sana na kutolingana kimantiki, kama vile dhana ya haki ya kumiliki mali, wakati mali ni zao la jamii iliyopangwa, badala ya kitu kingine chochote. Kwa hivyo, kwa upande mmoja, kuna wale wanaosema kwamba maadili yanategemea akili, kama John Locke.

Sasa, pia kuna baadhi ya wanafalsafa wa hisia za maadili wa siku hiyo ambao tutawaangalia wiki ijayo, kama Joseph Butler, ambaye alisema kwamba hukumu zetu za maadili, tunaposema katika dhamiri kwamba hilo lingekuwa kosa, unaona, hilo ni ufahamu wa haraka wa makosa, lakini Butler na wengine katika utamaduni huo wangesema kwamba hilo ni hukumu ya busara. Thomas Reid, niliyemtaja, Mskoti wa uhalisia. Anasisitiza kwamba tuna ufahamu wa moja kwa moja wa makosa, na ni hukumu ya busara tunayotoa, na anasema hilo dhidi ya David Hume.

Kwa hivyo, kuna wale wanaodai kwamba maarifa ya maadili ni maarifa ya busara, hukumu za maadili ni hukumu za busara, msingi wa maadili uko katika akili, na kimsingi, bila shaka, sheria ya asili ya aina fulani. Kwa upande mwingine, kuna wale miongoni mwa wanafalsafa wa hisia za maadili, kama vile Earl maarufu wa Shaftesbury, ambaye alikuwa mlinzi wa Locke, na Francis Hutcheson, ambaye pia alikuwa na ushawishi mkubwa katika falsafa ya awali ya Marekani, Shaftesbury na Hutcheson, ambao walidumisha kwamba dhamiri, hisia zetu za maadili, zinafanana zaidi na hisia za urembo kuliko ilivyo kwa hisabati au hoja za kuonyesha. Ni suala la ladha ya maadili kuliko kufanya hukumu za busara.

Kwamba huwezi tena kubishana kuhusu usahihi au ubaya wa kitu kuliko kwamba unaweza kubishana kama kipande fulani cha muziki ni kizuri na mtu ambaye hana ladha iliyoendelea. Hisia, hisia, ladha. Na kuna sehemu ambapo Hume hutumia neno ladha.

Pia. Na haishangazi, kwa hivyo, kwamba watu wanaoitikia msisitizo huu wa hisia hujaribu kusema kwamba hukumu ya urembo pia ni hukumu ya busara, si hukumu ya maadili tu. Lakini hukumu ya urembo.

Ili kuwe na ukweli fulani kuhusu maadili ya urembo. Kitu fulani kuhusu maadili ya urembo. Sasa, kuhusu Hume, haya yote ni ya kibinafsi.

Na kama wakosoaji wa Hume, kama Thomas Reid, wanavyosema, kilichotokea kihistoria ni kitu kama hiki. Mara tu nadharia ya mawazo ilipoanzishwa, sifa za msingi zikawa za kibinafsi. Nitairudisha nyuma.

Sifa za sekondari zikawa za kibinafsi. Kisha, pamoja na Berkeley, si za sekondari tu, bali pia sifa za msingi zikawa za kibinafsi. Kwa sifa za sekondari, za kibinafsi, rangi, sauti, na uzuri zikawa za kibinafsi.

Na kwa David Hume, imani haikuwa suala la hukumu ya busara, bali jambo la kibinafsi, suala la hisia. Na kilichobaki, lakini imani ya kimaadili kuwa ya kibinafsi pia. Kwa hivyo inafuatiliwa na ushawishi wa nadharia ya mawazo , ikizingatia kile ambacho hapo awali kilikuwa kinachukuliwa kama lengo tangu mwanzo.

Wanahalisia wa Uskoti wanashikilia kwamba sifa za msingi na sifa za sekondari zote ni za kweli . Kwamba maadili ya urembo na ya kimaadili yote ni ya kweli . Imani hiyo ni hisia ya busara, si mwitikio wa kisaikolojia tu.

Kwa hivyo suala hilo limefafanuliwa vizuri kwa njia hiyo. Na Hume anajaribu kuunda mtazamo wake. Sasa, Hume ni mtu wa kiasi.

Anakataa kununua wazo kwamba akili ndiyo msingi wa maadili. Anakataa kununua wazo kwamba hisia au hisia pekee ndiyo msingi wa maadili. Hakika, na kama ilivyokuwa kwa mambo yasiyoeleweka na ya vitendo, ya kimantiki na ya kisaikolojia, ni kama mvulana mdogo alivyotoa aina mbili za pai, ungependa nini? Kidogo kidogo cha kila moja, ukitaka.

Anataka mchanganyiko wa hayo mawili. Sasa, unaona, alijaribu kuyafanya hayo katika dini. Je, anaweza kuyafanya katika maadili? Hilo ndilo analojaribu kufanya.

Sawa. Naam, ikiwa akili ina jukumu katika uhusiano na maadili ya Hume, jukumu lake ni lipi? Kumbuka kwamba akili ya Hume inaweza kutoa aina mbili za hukumu, na mbili tu. Hukumu kuhusu uhusiano wa mawazo na hukumu kuhusu mambo ya kweli.

Kwa hivyo swali kuhusu jukumu la sababu ni, tuna ujuzi gani unaohusiana na maadili, uhusiano wa mawazo, na mambo ya ukweli? Inasikika rahisi. Naam, uhusiano wa mawazo, ndiyo, ufafanuzi wa maneno ya maadili. Ufafanuzi wa maneno ya maadili.

Hiyo ni kusema, tukisema haki ni hivi na hivi, ufafanuzi ni uhusiano wa mawazo, na kiima na kiarifu vinakubaliana katika ufafanuzi. Kwa hivyo tunaweza kufafanua maneno ya kimaadili. Kwa mfano, tunaweza kuzungumza kuhusu uhusiano wa dhana tofauti za kimaadili.

Kwa mfano, uhusiano kati ya ukarimu na maslahi binafsi. Kwa nini, Hawakubaliani kabisa, sivyo? Maarifa yanahusiana na makubaliano na kutokubaliana. Sawa, kwa hivyo hilo ni jambo moja ambalo akili inaweza kufanya.

Jambo la pili linahusiana na mambo ya ukweli. Akili inaweza kuelezea hali ambazo tunapaswa kutenda, inaweza kutupatia maarifa ya kweli kuhusu hali tunazokabiliana

nazo, na uelewa wa kweli wa matokeo yanayowezezekana ya vitendo. Kwa hivyo akili huchangia kwa njia hizo.

Sasa angalia kifungu hicho cha mwisho, matokeo ya vitendo, kwa sababu moja ya viungo vikuu kati ya sababu na hisia itakuwa manufaa. Yeye ni mtetezi wa matumizi kabla ya matumizi. Angalau ikiwa unaashiria mwanzo wa utetezi wa matumizi na Bentham na Mill.

Ni kutoka kwa David Hume ; wanaelewa wazo hilo. Ni nini basi ambacho akili haiwezi kufanya? Akili haiwezi kuhalalisha kutumia matokeo na manufaa, hapana. Loo, huenda kwa busara, ikakuambia itakuwa busara.

Lakini kwa nini unataka kuwa na busara? Haiwezi kuhalalisha rufaa kwa manufaa. Haiwezi kukuchochea kutaka kufanya jambo fulani. Na haiwezi kuidhinisha au kukataa kitendo.

Inaweza kuelezea tu matokeo. Sasa, ikiwa akili haiwezi kukubali au kukataa kitendo, huwezi kutoa hukumu za kimaadili. Hukumu za kimaadili zinakubali au kukataa.

Kwa hivyo akili haiwezi kutoa hukumu za kimaadili. Na kwa vile majibu ya hisia si hukumu, hisia si za kweli au za uongo, ni mapendekezo tu, hukumu ni za kweli au za uongo, kwa vile hisia si za kweli au za uongo, hisia hazitoi hukumu za kimaadili. Hakuna hukumu za kimaadili.

Unaona ? Sasa, kuna hisia za kimaadili, kuna hisia za kimaadili, zinazosababisha kauli za matumizi. Sawa, vipi kuhusu hisia? Jukumu la hisia ni lipi? Naam, nilisema kwamba msingi wa pamoja ni manufaa. Na unaweza kuona jinsi akili inavyoshikamana na manufaa.

Hisia huchangiaje manufaa? Unaona, manufaa, matokeo ambayo ni kwa manufaa ya wote, msingi wake ni hisia ya ukarimu. Ukarimu ni kutamani, kutaka, na kutaka kilicho chema kwa wengine. Hisia ya ukarimu.

Ukarimu ni kufanya yaliyo mema; ukarimu ni kutaka yaliyo mema. Lakini kwa nini tuna mwelekeo huo katika hisia zetu kwa wengine? Hobbes alikuwa amesema, sisi sio, sote tuko kama wanyama wakali . Na Hume anapinga ubinafsi.

Hobbes alikuwa ameshutumiwa kwa ubinafsi mkali, na katika siku za Hume, neno hobbism lilikuwa ni dharau, kwa mtazamo kwamba, sidhani, Hobbes aliamini, kwamba hakuna hata chembe ya urafiki au kitu kingine chochote ndani ya mwanadamu. Kwa kawaida, unaona. Naam, Hume anapinga hilo.

Anabisha kwamba kuna ukarimu wa asili kwa wanadamu wote. Ukarimu wa asili kwa wanadamu wote. Loo, kwa viwango tofauti, hasemi ni kiasi gani.

Inatofautiana sana kwa kiwango. Lakini kuna ukarimu wa asili. Sio hapo, kwa namna fulani kwa asili.

Inakuaje? Na anashughulika na aina fulani ya saikolojia ya kimaadili ya ukuaji. Unaona. Naam, inakua kutokana na hisia ya huruma.

Hukua kutokana na hisia ya huruma. Huruma, ambayo inahusisha, ninapohisi huruma, ama raha kwako au maumivu pamoja nawe. Loo, ninakuhurumia, tunasema.

Ninakuhurumia. Unaona. Ili kwamba kuna, ndio, ubinafsi unaohusika hapo katika maumivu au raha ninayohisi.

Lakini kwa nini nihisi huruma? Ninahisi huruma kwa sababu akili inaniambia kufanana kwa kweli kati yako na mimi, uzoefu wako na wangu. Na unakumbuka moja ya kanuni za ushirika? Kufanana. Kufanana.

Kwa hivyo kunapokuwa na kufanana kati ya uzoefu wako na wangu, mawazo changamano yanayokua akilini mwangu yanatuhusisha sote wawili. Ndiyo. Na kwa sababu yanatuhusisha sote wawili, sijisikii mimi tu bali pia kwako.

Na kuna ukarimu wa asili kwa wanadamu wote. Unaona. Naam, hii ndiyo kiini cha nafasi yake.

Nadharia hii ina njia mbili ambazo inaitwa. Huu ni ubinafsi wa kimaadili. Na ni uasili wa kimaadili .

Sasa, wacha nieleze maneno hayo ambayo yapo hadi leo katika nadharia ya maadili. Ubinafsi wa kimaadili ni mtazamo kwamba hakuna sifa za maadili zenye upendeleo. Yaani, hakuna ukweli wa kimaadili kuhusu hali za mambo zenye upendeleo.

Lakini badala yake ninaposema kuna kitu kibaya, au kuna kitu kizuri, nazungumzia hisia zangu mwenyewe, hisia zangu mwenyewe. Ili katika hali hii, unaona, hatuna ukarimu. Ninahisi pamoja nawe.

Na nasema hilo ni jambo baya sana ulilopitia . Ninachofanya hasa ni kusema kwamba ninateseka ninapofikiria unachopitia. Sisemi kwamba ni makosa kwamba unapaswa kupitia hilo.

Nasema inakuuma wewe, na inaniuma mimi. Kwa hivyo uovu na uadilifu vinahusiana tu na hisia za kibinafsi za wale wanaopitia na kuzungumzia. Sasa, uasili wa kimaadili, hili pia ni sawa, ingawa usilinganishe hizo mbili.

Ubinafsi ni aina moja tu ya uasili, aina ya ubinafsi. Kuna aina za uasili zenye upendeleo. Uasili wa kimaadili ni mtazamo kwamba maadili yamejengwa katika asili.

Maadili yamejengwa katika asili. Na kwa sababu yamejengwa katika asili ya saikolojia yetu ya kihisia, unaona, yamejengwa katika saikolojia yetu ya kihisia, Hume ni mtaalamu wa asili wa kimaadili. Na anazungumzia sheria za asili.

Sasa si sheria za asili kwa maana fulani ya kimetafizikia, kama Aristotle, au asili yake, kama ilivyo kwa Waplatoni. Si sheria za asili kwa maana ya kuwa tayari zipo tulipokuja duniani. Yuko wazi kabisa kwamba sheria hizi za asili ni vitu vya kale.

Lakini ni sheria za asili kwa maana kwamba zinajitokeza kiasili katika mwendo wa asili. Kwa sababu ya asili ya ukuaji wetu wa kisaikolojia kuhusiana na watu wengine. Kwa hivyo ana maadili yanayotegemea saikolojia ya asili ya ukuaji.

Asili ya ukuaji wa kisaikolojia na asili ya ukuaji wa kihisia ndiyo yanayosababisha maadili. Na ni mwepesi sana kusema kwamba hii ni sawa kwa wanadamu wote, mchakato huu wa ukuaji. Kwa sababu ya jinsi Mungu alivyotuumba tufanye kazi.

Sasa, kama anasema Mungu kwa ulimi uliojaa mashavu, au kwa sababu anaamini kweli, bila shaka, ni swali lingine. Lakini angalau anasema kama kuna msingi wa imani ya Mungu katika mawazo yako, basi sawa. Lakini msingi wa haraka ni ule wa mchakato wa kisaikolojia.

Kwa hivyo yeye si mtegemezi wa maadili. Anaona sheria za asili kama tatu. Moja inahusiana na mali, uthabiti wa umiliki.

Moja inahusiana na kuhamisha kwa ridhaa. Jengine linahusiana na kutimiza ahadi. Na hivyo anasema hivi ndivyo sheria kuhusu haki zinavyoendelea.

Na hata anazungumzia sheria za mataifa. Ni msemu gani unaotumika katika nadharia ya sheria za asili kuanzia Warumi na Aquinas na kuendelea? Sheria za mataifa ni sheria zinazohusu mataifa yote.

Naam, ndivyo anavyosema haya matatu. Kwa sababu bila usalama wa umiliki, kungekuwa na vita vya mara kwa mara vya wote dhidi ya wote. Bila kuhamisha kwa ridhaa, hakungekuwa na biashara.

Na bila kutimiza ahadi, kusingekuwa na muungano au mikataba. Kwa hivyo hizi ni sheria zinazotumika kwa manufaa kati ya mataifa. Na pia kati ya watu binafsi.

Lakini sheria hizi za asili ni mambo ya manufaa tu. Haki ni dhana ya manufaa. Haki ni manufaa tu ya kumpa kila mtu kile anachostahili.

Naam, kuna maadili ya Hume. Asante.